Udruga za civilno društvo i kvalitete življenja Srma
Udruga Srma, Brnaška 44, 21230 Sinj;
++385 / (0)21 / 661-661; 095/8272-501
udruga.srma@st.t-com.hr; www.udruga-srma.hr
OIB: 76290518371; IBAN: HR6424070001100627928

Projekt: "Zajedno s mladima za budućnost mladih" – 1.10.2025.-30.9.2027.g.
Donator: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

ANKETA – KAKO VJETROELEKTRANE I SOLARNI PARKOVI UTJEČU NA OČUVANJE PRIRODE I KVALITETU ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI?

Rezultati anketiranja mladih od 15 do 30 godina na području Cetinske krajine

Anketu na temu koliko mladi poznaju projekte i rad vjetroelektrana i solarnih parkova Udruga Srma je provela kroz projekt "Zajedno s mladima za budućnost mladih" u razdoblju od travnja do svibnja 2026. kojega je financirao Središnji državni ured za demografiju i mlade, odnosno Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih. Cilj ankete je utvrditi razinu informiranosti mladih o obnovljivim izvorima energije te njihovo mišljenje o utjecaju vjetroelektrana i solarnih parkova na očuvanje prirode i kvalitetu života u lokalnoj zajednici. Anketa je bila anonimna, namijenjena mladima od 15 do 30 godina života koji žive na području Cetinske krajine. Rezultati su javno objavljeni, poslani projektnim partnerima kojima mogu poslužiti za izradu lokalnih programa za mlade.

Anketa se sastojala od 18 pitanja s ponuđenim odgovorima i uz mogućnost dodavanja vlastitih odgovora. Ispunjeno je ukupno 235 anketa koje su se provodile uživo među mladima i u 4 sinjske srednje škole.

ANALIZA PITANJA I ODGOVORA

1. MJESTO STANOVANJA

Mladi su bili iz ukupno 36 naselja iz 8 Gradova i Općina, od čega 6 iz Cetinske krajine, te 1 iz Općine Cista Provo i 1 iz Grada Splita.

Grad Sinj – 156 mladih iz 14 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Bajagić	2
2. Brnaze	16
3. Čitluk	3
4. Glavice	17
5. Gljev	1
6. Han	2
7. Jasensko	1
8. Karakašica	7
9. Lučane	2
10. Obrovac Sinjski	3
11. Radošić	8
12. Sinj	89
13. Suhač	3
14. Turjaci	2
UKUPNO:	**156**

Grad Trilj – 29 mladih iz 9 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Grab	1
2. Jabuka	1
3. Košute	5
4. Strmendolac	1
5. Tijarica	2
6. Trilj	13
7. Vedrine	1
8. Vojnić Sinjski	4
9. Vrabač	1
UKUPNO:	**29**

Općina Otok – 25 mladih iz 4 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Gala	2
2. Otok	20
3. Ovrlja	1
4. Ruda	2
UKUPNO:	**25**

Općina Dicmo – 2 mladih iz 1 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Dicmo	2
UKUPNO:	**2**

Općina Cista Provo – 2 mladih iz 1 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Aržano	2
UKUPNO:	**2**

Grad Split – 2 mladih iz 1 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Split	2
UKUPNO:	**2**

Grad Vrlika – 2 mladih iz 1 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Vrlika	2
UKUPNO:	**2**

Općina Hrvace – 17 mladih iz 5 naselja:

Naselje	Broj mladih
1. Bitelić	2
2. Hrvace	8
3. Maljkovo	2
4. Potravlje	4
5. Rumin	1
UKUPNO:	**17**

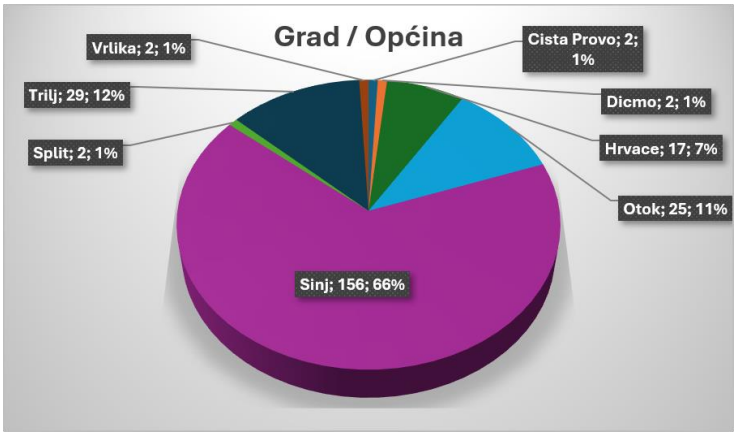

2. GRAD / OPĆINA

3. STRUKTURA ANKETIRANIH PREMA DOBI

Broj godina	Broj mladih
29	**2**
28	**1**
27	**2**
26	**1**

Broj godina	Broj mladih
20	**1**
19	**1**
18	**2**
17	**116**

Broj godina	Broj mladih
16	**94**
15	**15**
UKUPNO	**235**

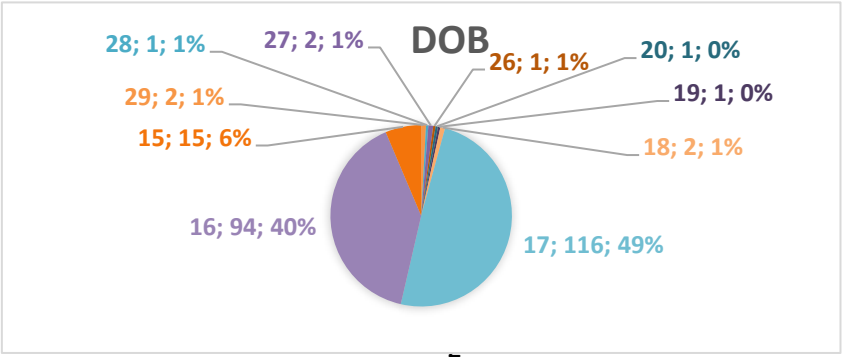

4. ANKETIRANI PREMA SPOLU

muški	93
ženski	142

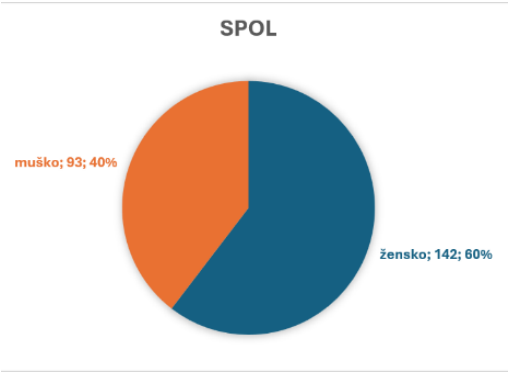

5. Radno – obrazovni status (označite sa X jedan ili više odgovora)

Učenik/ca srednje škole	Student/ica	Zaposlen/a	Nezaposlen/a	Neoženjen / neudana	Oženjen/udana	Roditelj
227	1	12	103	92	2	4

6. Završena stručna sprema (označite sa X ili upišite podatke)

Osnovna škola	KV	Srednja škola	VŠS	VSS	Ostalo (upisati)
228	0	1	1	5	0

7. Stambeni status – stanujem u (označite sa X ili upišite podatke):

U stanu / kući roditelja	U domu (učenički / studentski)	Podstanar	Vlastiti stan / kuća	U stanu / kući drugih osoba	Drugo
222	0	2	8	1	2

8. Smatraš li da su vjetroelektrane i solarni parkovi važni za zaštitu okoliša?

DA	135
NE	21
NISAM SIGURAN / NA	79

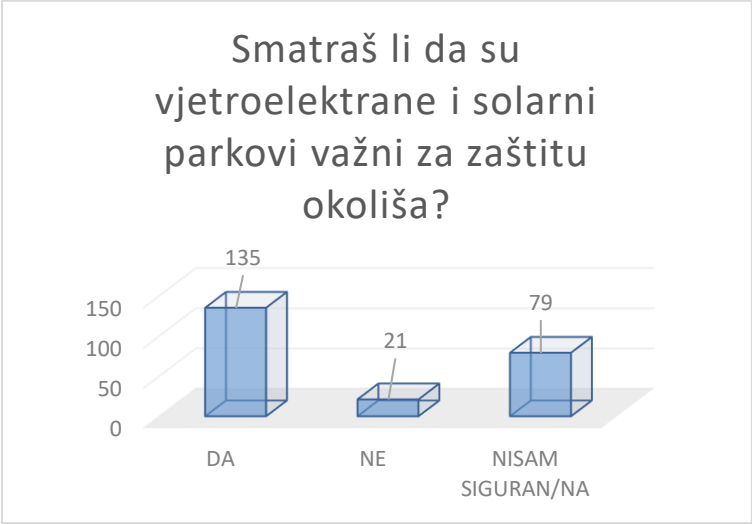

9. Što po tvom mišljenju donose vjetroelektrane i solarni parkovi lokalnoj zajednici?

a) Donose energiju iz obnovljivih izvora.
b) Bolju kvalitetu zraka.
c) Donose struju i pretvaraju to jest iskorištavaju vjetar i Sunce za dobivanje energije što je pozitivno za nas.
d) Štednju novaca te stvaranje energije.
e) Donose zaštitu prirode i razvoj lokalne zajednice.
f) Proizvode čistu energiju i donose ekonomske koristi, mogu imati i nedostatke kao što je buka.
g) Vjetroelektrane donose smanjenje broja kukaca, glodavaca i ostalih „malih“ i bitnih životinja na našem području, isto tako buku i promjenu izgleda prirode.
h) Pa donose više energije, ne zagađuju okoliš i koriste prirodne resurse koje generiraju u energiju.
i) Nemam mišljenje.
j) Apsolutno ništa.

k) Rasterećuje se potreba za korištenjem neobnovljivih izvora energije i na taj način smanjuje potražnja za istima, a time i njihova cijena i uspostavlja se balans. Također su više ekološki prihvatljivi.
l) Ne znam.
m) Donose uništenje prirode i kvari ljepote zavičaja.
n) Donose veću čistoću okoliša, lakše pristupnu energiju i opće su bolji za okoliš i dugoročno korištenje energije u nekom prostoru.
o) Boljem načinu života, većoj proizvodnji prirodne energije, bolja informiranost o važnosti proizvodnje energije.
p) Prosvjede, sukobe, podjele.
q) Mogu donijeti novac općini kroz poreze i naknade, nova radna mjesta i korištenje zapuštenog zemljišta.
r) Po mom mišljenju vjetroelektrane i solarni parkovi lokalnoj zajednici donose nova radna mjesta, energetsku neovisnost, ali isto tako povlače izazov vizualnih promjena u prostoru.
s) Lokalnoj zajednici ne donose ništa, već oduzimaju. Donose novac vladi.
t) Mislim da to štedi energiju, ali trebaju se raditi na mjestima na kojima neće ometati ljude.

10. Što misliš o korištenju obnovljivih izvora energije u Cetinskoj krajini i informiranosti građana o istima?

TEMA	**Ne postoji**	**Ima malo**	**Ima, ali nedovoljno**	**Ima dovoljno**	**Ima više nego dovoljno**
1. Solarni paneli na kućama ili zgradama	4	81	106	39	5
2. Solarni parkovi	122	64	32	14	3
3. Vjetroelektrane	10	32	58	110	25
4. Pogoni na biomasu	116	53	44	19	3
5. Geotermalna energija	117	77	31	8	2
6. Projekti energetske učinkovitosti	36	104	67	25	3
7. Sufinanciranje projekata obnovljive energije	27	90	81	25	12
8. Edukacije o obnovljivoj energiji	36	86	62	40	11
9. Informacije o projektima obnovljive energije	23	91	75	36	10
10. Lokalne inicijative za zaštitu okoliša	18	72	90	46	9

11. Kako se informiraš o obnovljivoj energiji?

IZVOR INFORMACIJA	**Nikad**	**Rijetko**	**Ponekad**	**Često**	**Vrlo često**
1. Društvene mreže	36	62	58	46	33
2. Internet portali	46	58	74	39	18
3. Škola/Fakultet	30	49	76	57	23
4. Televizija	44	52	84	39	16
5. Obitelj ili prijatelji	68	64	53	32	18
6. Lokalna zajednica/događanja	78	80	47	22	8
7. Informativne kampanja	125	53	37	13	7

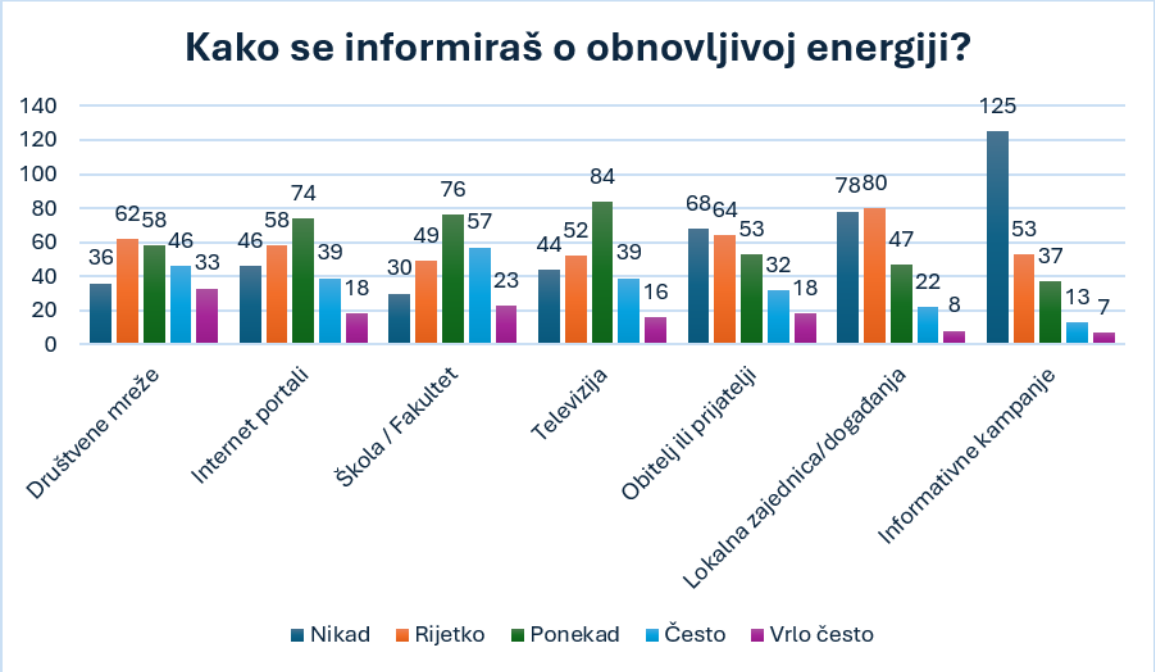

12. Da li se tvoja obitelj koristi izvorima obnovljive energije?

	DA	NE	NE ZNAM
1. Hidroelektrane	64	87	84
2. Vjetroelektrane	54	94	87
3. Solarni parkovi	16	151	68
4. Energija iz biomase	12	139	84
5. Geotermalna energija	8	133	94
6. Solarni paneli na kući/zgradi	31	159	45
7. Mini vjetro-turbine na kući/zgradi	8	162	65
8. Drugo (upiši)	8	70	74

13. U kojoj mjeri se slažeš sa sljedećim tvrdnjama?

TVRDNJA	Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Neutralno	Slažem se	Potpuno se slažem
1. Vjetroelektrane pomažu u smanjenju klimatskih promjena.	15	27	117	57	19
2. Solarni parkovi doprinose očuvanju prirode.	11	19	93	82	30
3. Obnovljiva energija poboljšava kvalitetu života.	1	9	74	96	55
4. Takvi projekti mogu otvoriti nova radna mjesta.	6	11	88	94	36
5. Trebalo bi više ulagati u obnovljive izvore energije.	2	7	72	98	56
6. Lokalna zajednica treba sudjelovati u odlučivanju o projektima.	2	8	99	76	50
7. Postavljanje solarnih panela na krovove i druge izgrađene površine bolje je rješenje od njihovog postavljanja u prirodnim područjima.	4	9	85	79	58

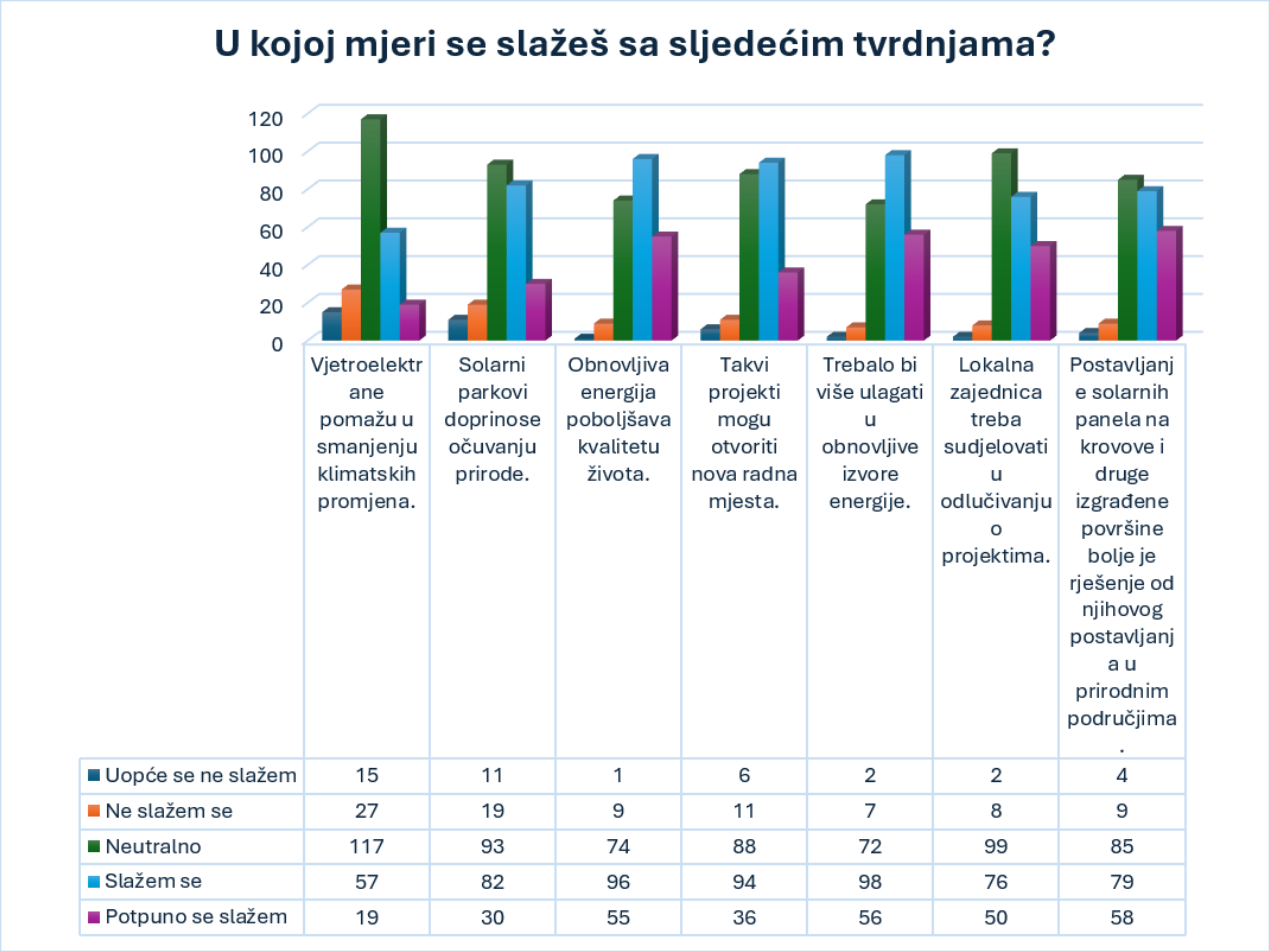

14. Po tvom mišljenju, kako vjetroelektrane i solarni parkovi utječu na sljedeće?

PODRUČJE	**Negativno**	**Neutralno**	**Pozitivno**
1. Kvaliteta zraka	21	133	81
2. Zaštita prirode	40	92	103
3. Kvaliteta života	20	110	105
4. Razvoj lokalne zajednice	19	128	88
5. Turizam	35	141	59

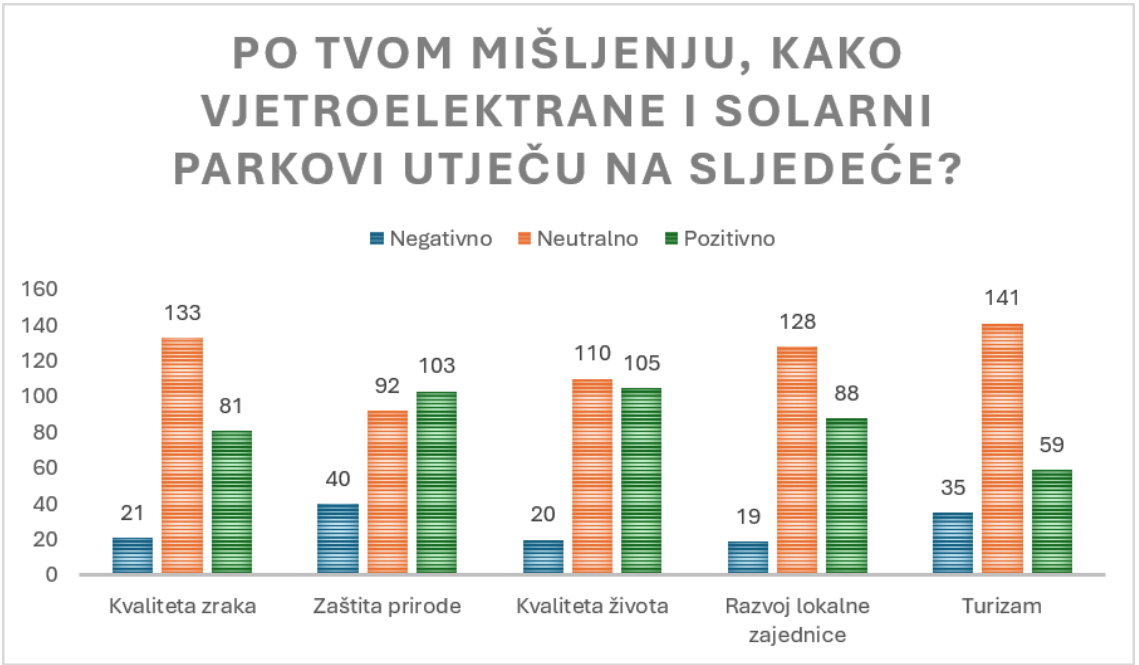

15. Jesi li ikada sudjelovao/la u aktivnostima zaštite okoliša?

DA	88
NE	147

16. Ako jesi, navedi primjer aktivnosti:
a) Skupljanje otpada u okolnim izvorima pitke vode.
b) 72 sata bez kompromisa.
c) Skupljala smeće po plažama.
d) Prosvjed u Tijarici radi vjetrenjača.
e) Sadnja stabala.
f) Pošumljavanje Marjana Split.
g) Nisam.
h) ESG junior program u osnovnoj školi.
i) Akcije skupljanja otpada u okolišu, akcije sađenja biljaka i stabala, čišćenje morskog okoliša na terenskoj nastavi.
j) Raznorazne akcije skupljanja smeća i čišćenja prirode, kao i akcije sadnje stabala.
k) Sve što mogu, a najviše Cetinu čistim.

17. Želiš li sudjelovati u aktivnostima zaštite okoliša?

DA	122
NE	113

18. Ako želiš, navedi primjer aktivnosti u kojoj želiš sudjelovati:
a) Čišćenje prirode.
b) Bojanje i uređivanje vrtova.
c) Željela bih da sa nekom udrugom čistimo okoliš i parkove.
d) 72 sata bez kompromisa.
e) Čišćenje mora i obala Hrvatske i čišćenje okoliša i parkova.
f) Želim sudjelovati u aktivnosti sađenja drveća.
g) Montiranje solarnih panela.
h) Ne želim sudjelovati.
i) Nuklearna energija.
j) Podizanje svijesti o štetnosti korištenja generativne umjetne inteligencije u ekološkom smislu.
k) Promoviranje obnovljive energije, radionice edukacije o obnovljivoj energiji…
l) Bilo što.
m) U čišćenju smeća u Sinjskom polju.

ZAKLJUČCI

Anketa se sastojala od 18 pitanja s ponuđenim odgovorima i uz mogućnost dodavanja vlastitih odgovora. Obuhvatila je 235 ispitanika uživo među mladima i u 4 sinjske srednje škole. Mladi su bili iz ukupno 36 naselja iz 8 Gradova i Općina, od čega 6 iz Cetinske krajine, 1 iz Općine Cista Provo, te 1 iz Grada Splita. Anketirane su 142 ženske te 93 muške osobe. Svih 235 ispitanika je bilo u kategoriji mladih od 15 do 30 godina starosti.

Više od polovine ispitanika, njih 135 ili 57,45% smatra da su vjetroelektrane i solarni parkovi važni za zaštitu okoliša, njih 21 ili 8,93% smatra suprotno, odnosno da nisu važni, dok ih je 79, odnosno 33,62% nesigurno. Ovi su odgovori pokazali osnovno nerazumijevanje problematike.

Njihova mišljenja su raznorazna po pitanju smisla vjetroelektrana i solarnih parkova te što oni donose lokalnoj zajednici: sve pozitivno, donose energiju, bolju kvalitetu zraka, očuvanje okoliša, štednju novca, nova radna mjesta, prihode, bolju infrastrukturu, smanjenje broja kukaca, glodavaca i ostalih „malih“ i bitnih životinja na našem području, isto tako buku i promjenu izgleda prirode, manje zagađenja; neki tvrde da ne donose apsolutno ništa, ili da donose štetu jer se zbog izgradnje uništava priroda, prosvjede, sukobe, podjele, dok neki ne znaju što bi odgovorili.

Po pitanju korištenja obnovljivih izvora energije u Cetinskoj krajini i informiranosti građana o istima, odgovori su raznoliki. Što se tiče solarnih panela na kućama ili zgradama, najviše ispitanika, njih 106, smatra da ih ima, ali nedovoljno. 122 ispitanika smatraju da solarni parkovi ne postoje u njihovom mjestu stanovanja. 110 ispitanika misli kako vjetroelektrana ima dovoljno. Što se tiče pogona na biomasu, 116 ispitanika misli da ne postoje u njihovom mjestu stanovanja, dok je za geotermalnu energiju također najveći broj ispitanika, njih 117, također rekao da ne postoji. Što se tiče sufinanciranja projekata obnovljive energije, podjednak broj ispitanika misli da ih je malo (njih 90) ili da ih ima, ali nedovoljno (njih 81). Najviše ispitanika, njih 86, misli da ima malo edukacija o obnovljivoj energiji, te da ima malo informacija o projektima obnovljive energije misli 91 ispitanik. Prema 90 ispitanika, lokalnih inicijativa za zaštitu okoliša ima, ali nedovoljno.

Na pitanje kako se informiraju o obnovljivoj energiji, ispitanici su odgovorili sljedeće. Putem društvenih mreža se informiraju rijetko (njih 62) ili ponekad (njih 58). Najviše njih (74) se ponekad informira i putem Internet portala, a ponekad se u školi informira 76 ispitanika. Putem televizije ponekad se informiraju 84 ispitanika. Obitelj ili prijatelji nisu nikad izvor informacija za 68 ispitanika, a rijetko su izvor za 64 ispitanika. Lokalna zajednica/događanja nisu nikad izvor informacija za 78 ispitanika, a rijetko su izvor za 80 ispitanika. Informativne kampanje nisu nikada izvor informiranosti o obnovljivoj energiji za čak 125 ispitanika.

Na pitanje koristi li se njihova obitelj izvorima obnovljive energije i kojima, odgovori su sljedeći. Koriste li hidroelektrane ne znaju 84 ispitanika, a 87 ih je reklo da nije. Za vjetroelektrane 87 ispitanika ne zna koristi li ih, a 94 ispitanika nisu. Za solarne parkove je velika većina ispitanika, njih 151 negativno odgovorila, odnosno ne koriste se, a isto tako je i za energiju iz biomase najveći broj ispitanika, njih 139, rekao da ih ne koriste. Za geotermalnu energiju je također najveći broj ispitanika rekao da ne koristi, njih 133, kao i za solarne panele na kući/zgradi, njih 159, ali i za mini vjetro-turbine na kući/zgradi, njih 162.

Po pitanju slaganja s navedenim tvrdnjama, za tvrdnju „Vjetroelektrane pomažu u smanjenju klimatskih promjena“ najviše ispitanika, njih 117, neutralnog je mišljenja. S tvrdnjom „Solarni parkovi doprinose očuvanju prirode“ neutralnog mišljenja su 93 ispitanika, dok ih se 82 slažu s tvrdnjom. Sa tvrdnjom „Obnovljiva energija poboljšava kvalitetu života“ slaže se 96 ispitanika, dok ih je 74 neutralno. Sa tvrdnjom „Takvi projekti mogu otvoriti nova radna mjesta“ slažu se 94 ispitanika, dok ih je 88 neutralno. Sa tvrdnjom „Trebalo bi više ulagati u obnovljive izvore energije“

slaže se 98 ispitanika, dok su 72 neutralna. 99 ispitanika je neutralno, a 76 ih se slaže s tvrdnjom „Lokalna zajednica treba sudjelovati u odlučivanju o projektima“. 85 ispitanika je neutralnog mišljenja, a 79 ih se slaže s tvrdnjom „Postavljanje solarnih panela na krovove i druge izgrađene površine bolje je rješenje od njihovog postavljanja u prirodnim područjima.

Njihovo mišljenje o tome kako vjetroelektrane i solarni parkovi utječu na sljedeća područja je pretežito neutralan, pa pogledajmo. Najviše ispitanika, njih 133, ostaje neutralno po pitanju utjecaja vjetroelektrana i solarnih parkova na kvalitetu zraka, dok je jedino utjecaj na zaštitu prirode pozitivan za 103 ispitanika, ali isto tako neutralan za njih 92. Utjecaj na kvalitetu života je također za 110 ispitanika neutralan, a za 105 pozitivan. Po pitanju utjecaja na razvoj lokalne zajednice i turizma, pretežito je neutralno mišljenje za oba područja; za razvoj lokalne zajednice 128 ispitanika je neutralnog mišljenja, dok je za turizam 141 ispitanik neutralnog mišljenja.

Na pitanje jesu li ikada sudjelovali u aktivnostima zaštite okoliša, njih 88 ili 37,45% odgovorilo je potvrdno, dok ih je 147 ili 62,55% odgovorilo negativno. Kao neki primjeri aktivnosti na kojima su sudjelovali, navedeni su: skupljanje otpada, 72 sata bez kompromisa, sadnja stabala, prosvjedi protiv vjetrenjača, raznorazne akcije čišćenja prirode,…

Na pitanje žele li sudjelovati u budućnosti u aktivnostima zaštite okoliša, 122 ispitanika, odnosno 51,91% odgovorila su potvrdno, dok je 113 ispitanika, odnosno 48,09% odgovorilo negativno. Kao neke od aktivnosti koje su naveli na kojima bi voljeli sudjelovati su: čišćenje prirode, 72 sata bez kompromisa, sadnja stabala, čišćenje mora, montiranje solarnih panela, promoviranje obnovljive energije, radionice i edukacije o obnovljivoj energiji,…

Anketa je pokazala da su mladi slabo informirani i zainteresirani za temu vjetroelektrana i solarnih parkova. Ne pokazuju želju da saznaju više o temi. Iz nerazumijevanja i nepoznavanja tema anketirani su često pribjegli neutralnim odgovorima po pitanju njihovog mišljenja o ovim temama. Nisu zainteresirani za volontiranje za zaštitu okoliša što zaključujem iz 48% onih koji su u anketi tako odgovorili na pitanje „Želiš li sudjelovati u aktivnostima zaštite okoliša?“. Ovo ostavlja puno prostora za rad s mladima u našoj lokalnoj zajednici na ove teme.

U Sinju, 23.6.2026.

Snježanka Jadrijević, voditeljica projekta
Ana Marendić, asistent-izvoditelj projekta